KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

De Vreemdeling in onszelf. Nadenken over de Islam voorbij het Oriëntalistisch kader

Nadia Fadil
KU Leuven

Hoeveel moslims in Belgie?

Hoeveel moslims in België?

- 700.000 Moslims in België
- 16 miljoen in West Europa

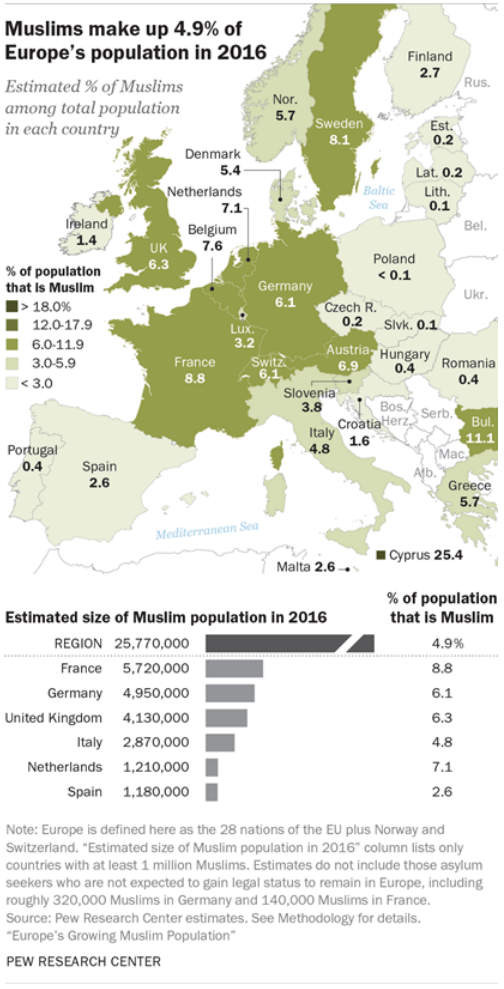

Estimated size of Muslim population in 2016		% of population that is Muslim
REGION	25,770,000	4.9%
France	5,720,000	8.8
Germany	4,950,000	6.1
United Kingdom	4,130,000	6.3
Italy	2,870,000	4.8
Netherlands	1,210,000	7.1
Spain	1,180,000	2.6

Note: Europe is defined here as the 28 nations of the EU plus Norway and Switzerland. "Estimated size of Muslim population in 2016" column lists only countries with at least 1 million Muslims. Estimates do not include those asylum seekers who are not expected to gain legal status to remain in Europe, including roughly 320,000 Muslims in Germany and 140,000 Muslims in France.
Source: Pew Research Center estimates. See Methodology for details. "Europe's Growing Muslim Population"

PEW RESEARCH CENTER

Islam vandaag

- Niet weg te slaan uit het maatschappelijk debat
- Migratie, multiculturaliteit, normen en waarden
- Algemene consensus dat islam een ‘uitdaging’ (in het beste geval) of een ‘bedreiging’ vormt voor onze samenleving

[Undercover in Deense Moskeeën]

4 IN HET NIEUWS

A.W. ontkent dat bij extremisme predikte in moskee Al-Ihsaan

‘Salafist’ uit Leuven: ‘Waar blijven de feiten?’

‘We gebruiken salafisme als een synoniem voor religieus fundamentalisme, en dat is een gevaarlijke twist’

Vraag

- Waarom zitten jullie hier?
- Wat verwachten jullie van dit college?
- Wat is de Islam?

Centrale vraag

- Wat is de Islam?

⇒ Geloofssysteem

⇒ Voorwerp van maatschappelijke discussie

- Onmogelijk over de Islam te praten zonder eerst stil te staan bij de manier waarop ‘de Islam’ een voorwerp van debat is

⇒ Moslim is niet de ‘andere’, maar is evenzeer het product van het Westen en van Europa (Orientalisme)

⇒ Hoe beleven moslims de Islam als een complexe en rijke traditie

Islam?

- Een historische formatie/beschaving
- Een reeks praktijken
- Een diverse gemeenshap

The Message (1976)

- Mustapha Akkad
- Groot succes in de Arabische wereld, sentimentele waarde bij moslims
- Tekenend voor groeiend belang van de Islam
- Belang van de moderne communicatie-technologie

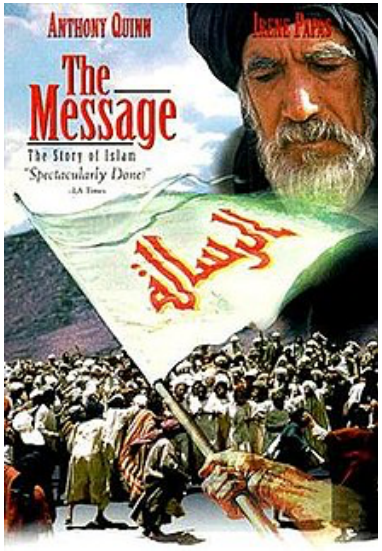

622 AD

- 571: Geboorte van de profeet in Mekka
- 610: Openbaring
- 622: Hijra naar Medina
- 630: Terugkeer naar Mekka
- 632: Overlijden van de profeet

➔ Eerste vier kaliefen: Abu Bakr, Umar, Uthman, Ali

(a) Islam als Rijk

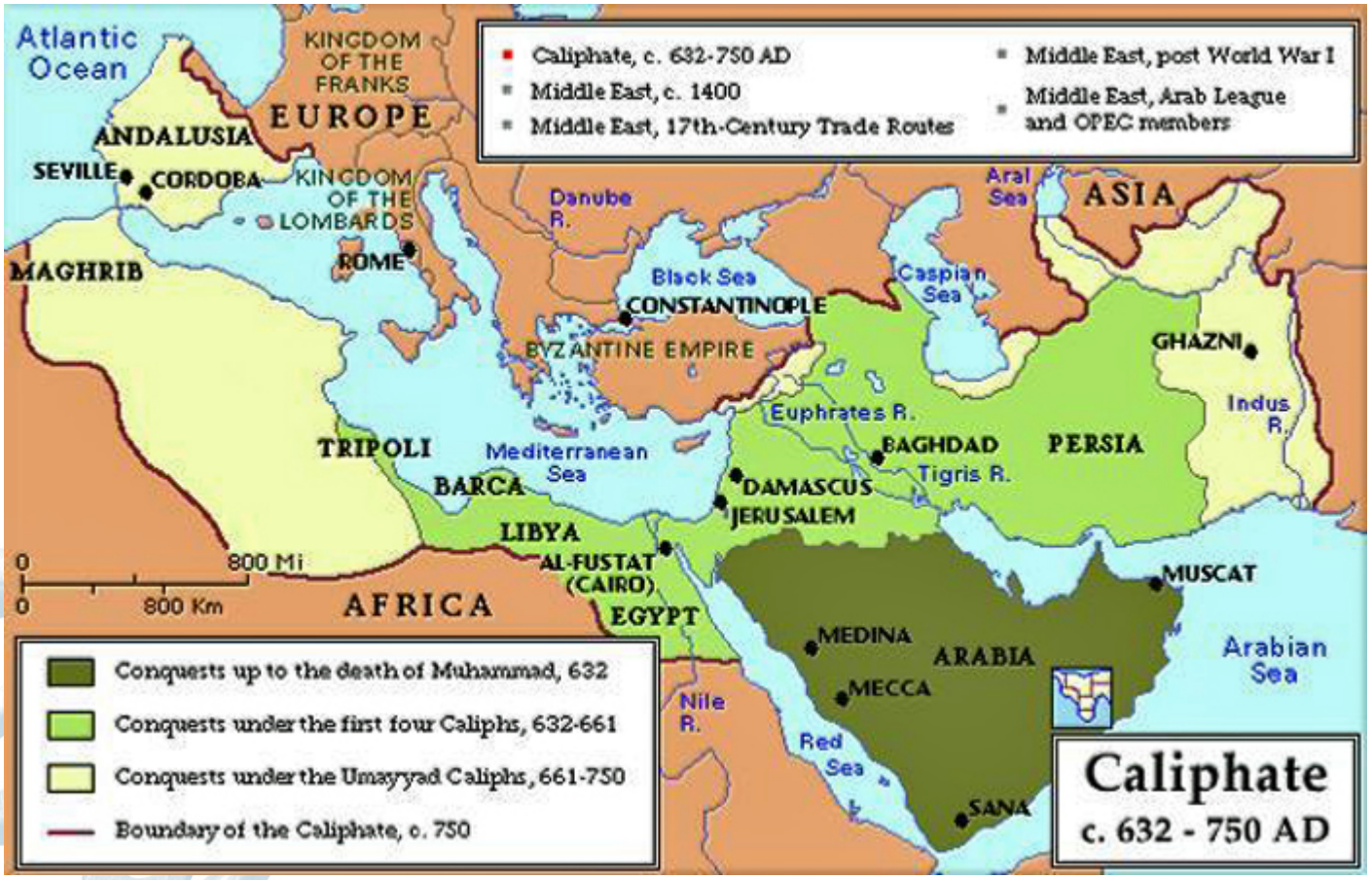

Islamitische rijken in de 16e Eeuw

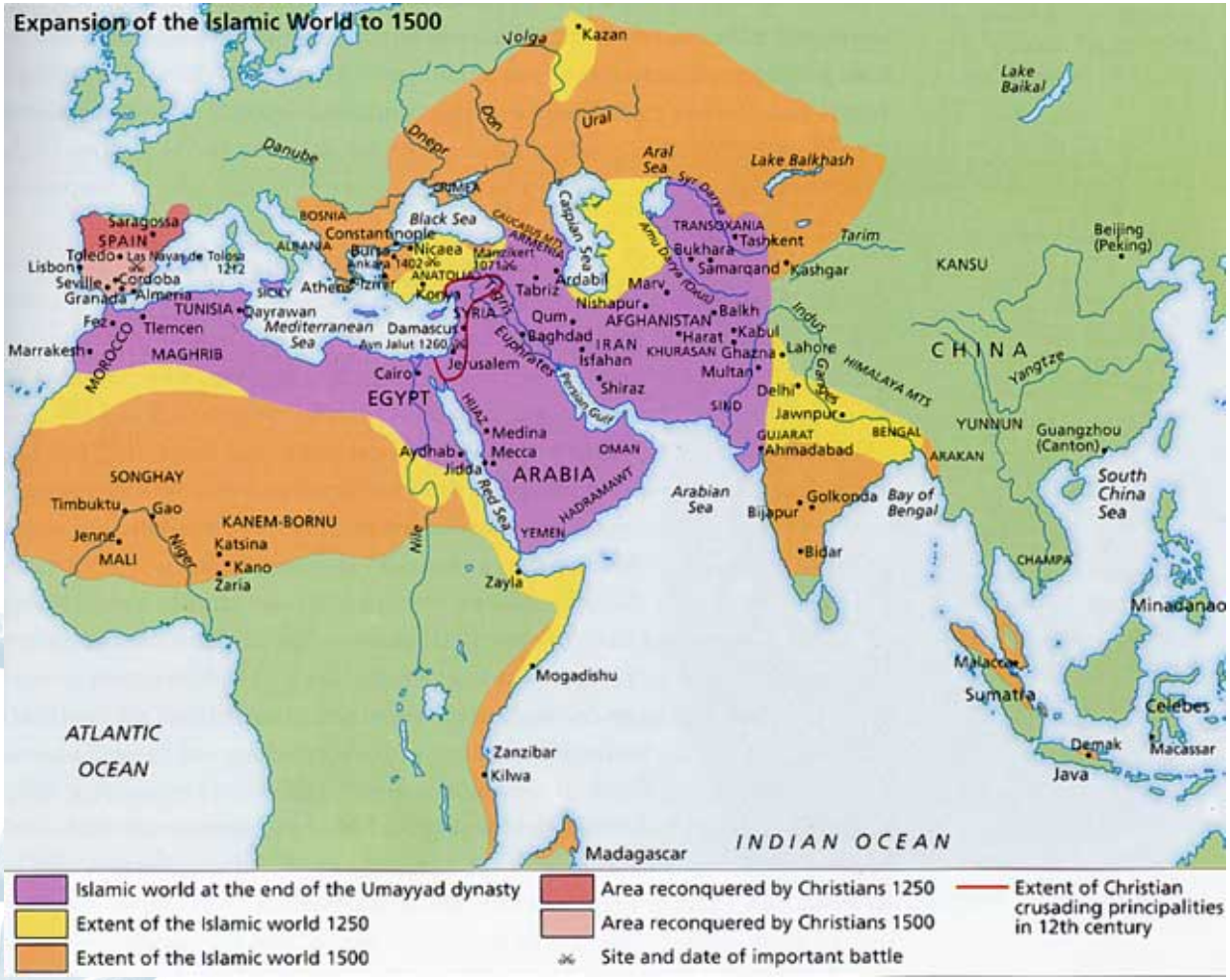

Islamische rijken

- Umayyads 661-750
- Abassids 750-1258
- Fatimid 909-1171
- Almoravid 1040-1147
- Almohad 1180-1212
- Mamluks 1250-1517
- Safavid Empire 1501-1736
- Mughal Empire 1526-1857
- Ottomans 1362-1924

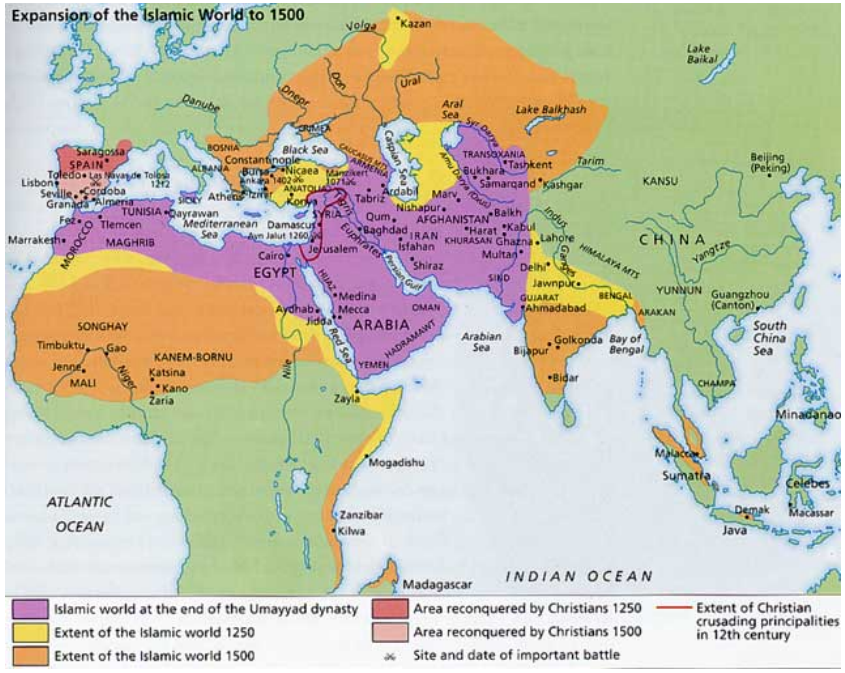

(b) Islam als praktijk

- Qur'an en de Sunna
- Vijf zuilen
- Geloofsbelijdenis (shahada)
- Bidden (salaat)
- Vasten (sawm)
- Hajj
- Zakaat

(c) Gemeenschappen binnen de islam

- Sunnieten (verschillende *madhab*)
- Shi'a
- Alevis
- Druz
- Ahmadiyya
- …

Beschouwing

- ‘De Islam’ bestaat niet maar is eerder een conglomeraat van verschillende rijken, samenlevingsvormen, rituele praktijken die samenkomen onder de label ‘islam’.
- ‘De Islam’ bestaat ook als een ‘ding’ in het Westen, het is iets wat passies genereerd, discussies losmaakt en voor controverses zorgt (*islamofobie*)
- ‘De Islam’ is een geloofskader voor 1.8 miljard mensen op de wereld

Centrale vragen

- Hoe kunnen we begrijpen dat Islam zoveel passies genereert?
- Hoe kunnen we de Islam bestuderen zonder in een Oriëntalistisch kader te vervallen?

Eigen achtergrond

- Sociologie & Antropologie
- Sinds 2002 werkzaam met moslimgemeenschappen

⇒ Seculier en orthodox-praktiserend

http://kuleuven-be.academia.edu/NadiaFadil

http://www.youtube.com/watch?v=9TVHVBfnLR8

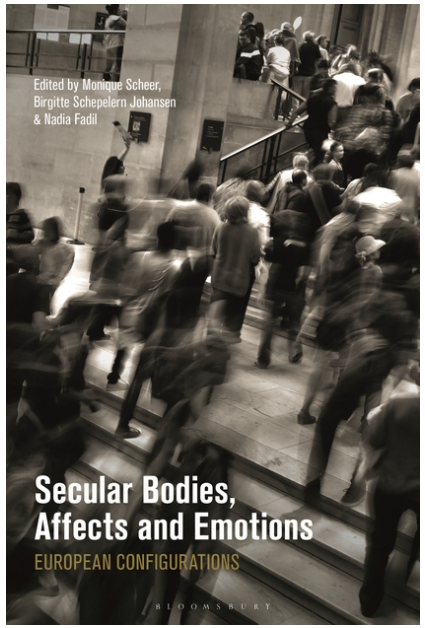

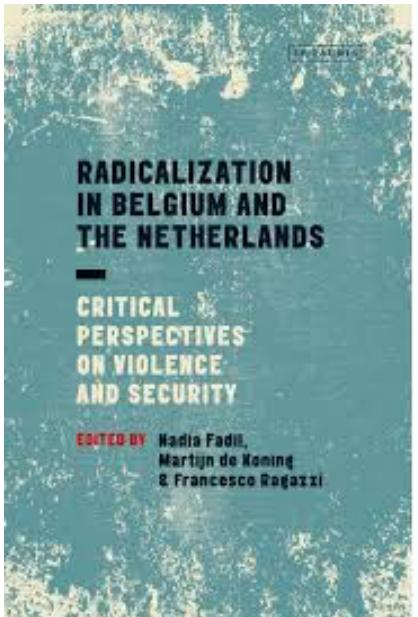

Structuur

- **Orientalisme**
- Secularisme
- Islam als een traditie
- Toepassingen
  - Shari'a
  - Agency (handelingsbekwaamheid)

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

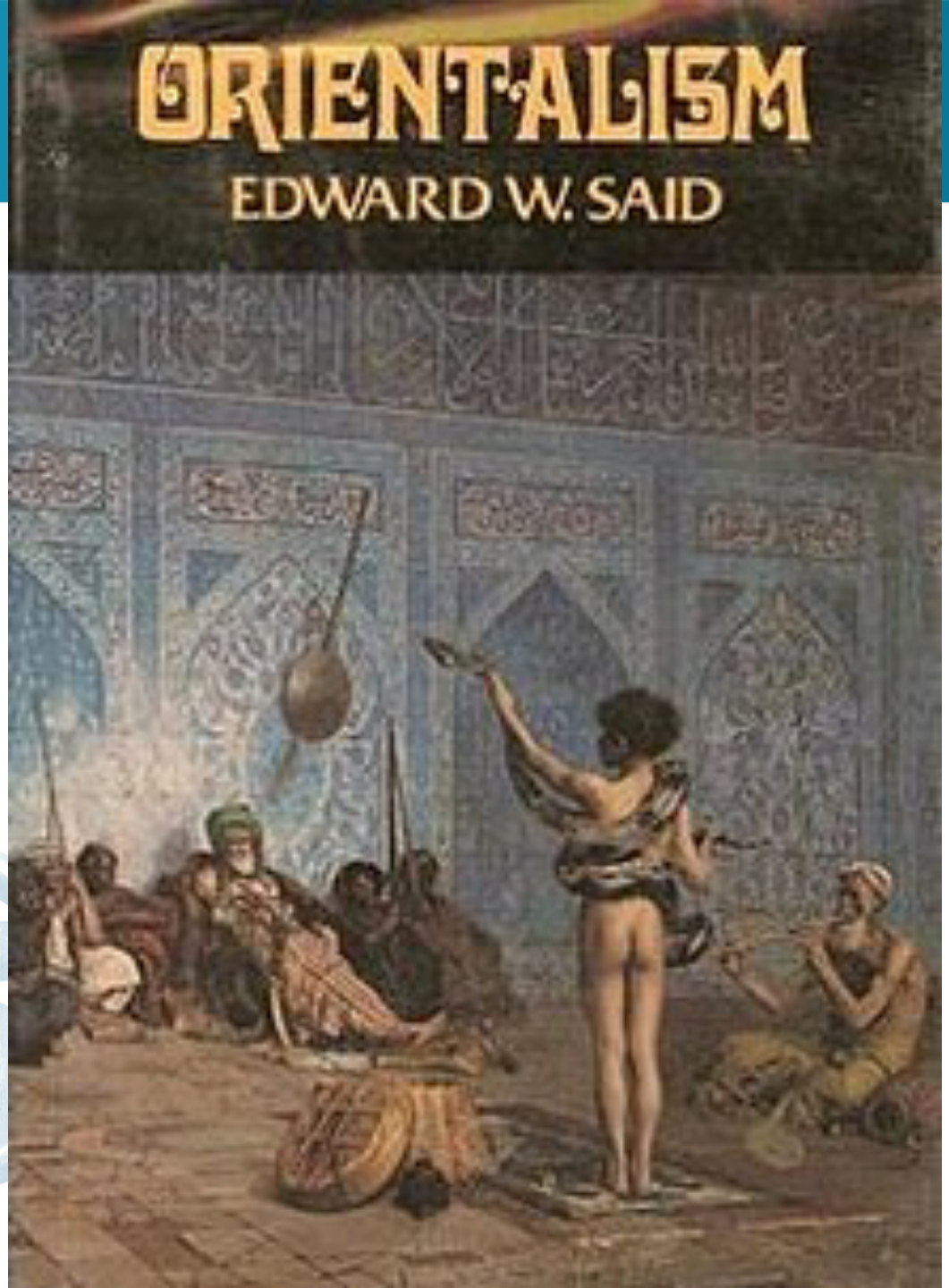

Islam als ‘andere’

- Islam is een permanent voorwerp van discussie en conflict: verschijnt als ‘andere’ van onze samenleving
- Geen nieuw fenomeen

⇒ vroege-middeleeuwen en de geopolitieke eenmaking van Europa

⇒ Islam verschijnt als een ‘militaire’ tegenstander

⇒ De geopolitieke strijd tussen het Rooms-Katholicisme en de Islam (Kruistochten tussen 11^{e} en 13^{e} eeuw) kent ook een theologische vertaling krijgen

Mohamed als ‘valse’ profeet

- Dante Alighieri – Inferno in de Goddelijke Komedie (1320)

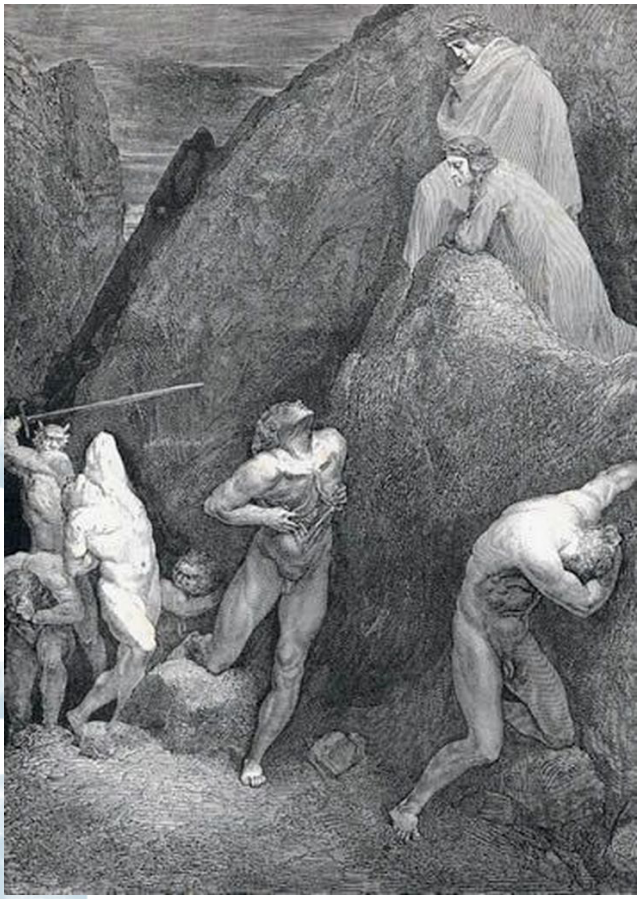

"See how I split open the crack in myself! See how twisted and broken Mohammed is! Before me walks Ali, his face Cleft from chin to crown, grief–stricken."

Gustave Dore (1861)

Jylland-Posten (2005)

Edward Said

- Orientalisme is niet louter een voortzetting van de middeleeuwse theologische disputen
- Modern wetenschappelijk denkkader (filologie)

⇒ Orientalisme niet langer beperkt tot de Islam, maar er vindt een uitbreiding plaats tot nieuwe continenten (India, China)

⇒ Ambivalente houding ten aanzien van de Orient: niet louter negatief (ook positief & fascinatie)

Orientalism

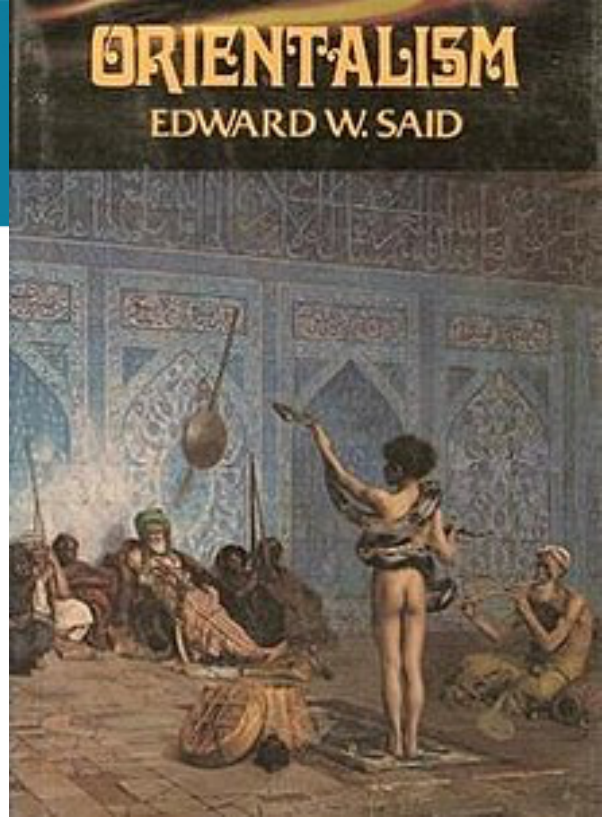

- Edward Said (1978)
- Palestijnse Christen
- Geopolitieke context
  - ⇒ Zesdaagse oorlog
  - ⇒ Jom Kippoer oorlog
  - ⇒ Iraanse revolutie

- Kwestie van de Islam en de Arabische wereld staat central in de berichtgeving en media-representaties
- Planet of the Arabs

Immigration
Enquête sur
le Grand Remplacement
Mai 2015, le grand soulèvement
Notre roman de l'été, par André Bercoff
Repassez votre certif
Les épreuves de 1959
VALEURS ACTUELLES
L'enfer
en France
La conquête
islamique
EXCLUSIF
Les extraits chocs de "Partition",
le livre noir de l'islamisation française
L'invasion
des mosquées
Deux nouvelles constructions
en France chaque semaine !
Exclusif : la carte des 2 390 mosquées
Notre identité menacée
Naturalisés
L'invasion
qu'on cache
Deux Français sur trois
contre les naturalisations
massives de Valls
Islam, immigration :
comment la gauche veut
changer le peuple
Michèle Tribalat :
"Le poids des musulmans
n'a cessé d'augmenter"
VALEURS ACTUELLES
ÉGYPTE
Les chrétiens
face au péril islamiste
MARIAGE HOMOSEXUEL
Sur la route
avec les Veilleurs résistants
VALEURS ACTUELLES
MANŒUVRES À DROITE
L'UMP s'éclate tirée
EGYPTE PSAP
De la Mêlée à l'échec
VALEURS ACTUELLES
SONDAGE EXCLUSIF
Européennes : le FN,
l'UMP et le PS à égalité !
ENQUÊTE
La pétaudière de Bercy
Roms
L'overdose
Sondage exclusif : le ras-le-bol des Français
Assistanat, délinquance...
ce qu'on n'a pas le droit de dire
Islamisme
La menace intérieure
La dérive des "loups solitaires"
Le chaudron des prisons
Les échecs de l'intégration

(a) Centrale rol van representatie

- Representatie: geen passieve weergave, maar ‘maakt’ en ‘beïnvloedt’ onze omgang met de realiteit
- Gramsci & hegemonie (1926)

$\Rightarrow$ Nadruk op hoe cultuur of betekenisgeving verweven is met machtsstructuren

(b) Productieve rol van kennis

- Michel Foucault
- Focus op hoe ‘kennis’ en ‘macht’ met elkaar verweven zijn

⇒ Niet: kennis = macht

⇒ Wel: kennis = macht = kennis = macht

Vb. Africa en ‘ontwikkelingsstudies’: kennis over Africa vooral vanuit een logica van ‘ontwikkeling’

- Het gevaar van een eenzijdig verhaal (Chimamanda Andichie)

Kritiek op E. Saïd

- Vooral focus op Engelse en Franse Orientalitische traditie (verwaarlozing Duitse traditie)
- Politiek karakter van Saïd
- Veralgemening over de Oriënt, en verwaarlozing van ‘Occidentalisme’

Definitie van Oriëntalisme

- Academische discipline (arabistiek en islamologie)
- Redeneerstijl

“based upon an ontological and epistemological distinction made between the ‘Orient’ and (most of the time) “the occident”” (2)

- Manier van omgaan met de Orient (discours)

Kenmerken van Oriëntalisme

- Oriëntalisme is geen regio maar een denkkader!

"The Orient is an idea, that has a history and a tradition of thought, imagery and vocabulary that have given it reality and presence in and for the West. The two geographical entities thus support, and to an extent reflect, each other (…). the phenomenon of Orientalism as I study here deals principally, not with a correspondence between Orientalism and the Orient, but with the internal consistency of Orientalism and its ideas about the Orient (the East as career) despite or beyond any correspondence, or lack thereof, with a "real" Orient" (5)

Kenmerken van Oriëntalisme

(1) Oriëntalisme is een denkkader

⇒ Gemaakt door en voor het Westen

⇒ Niet de empirische regio (midden-oosten, islamitische wereld)

⇒ Relatie tussen 'orientalisme' en de 'orient' noemt hij 'irrelevant'

→ Empirische 'realiteit' kan Oriëntalisme als denkkader niet weerleggen

Vb. Veroordelingen

The 712-page Google doc that proves Muslims do condemn terrorism

When a classmate told 19-year-old Heraa Hashmi that "all terrorists are Muslims" she began to compile a dossier of all instances of Muslims condemning terror attacks

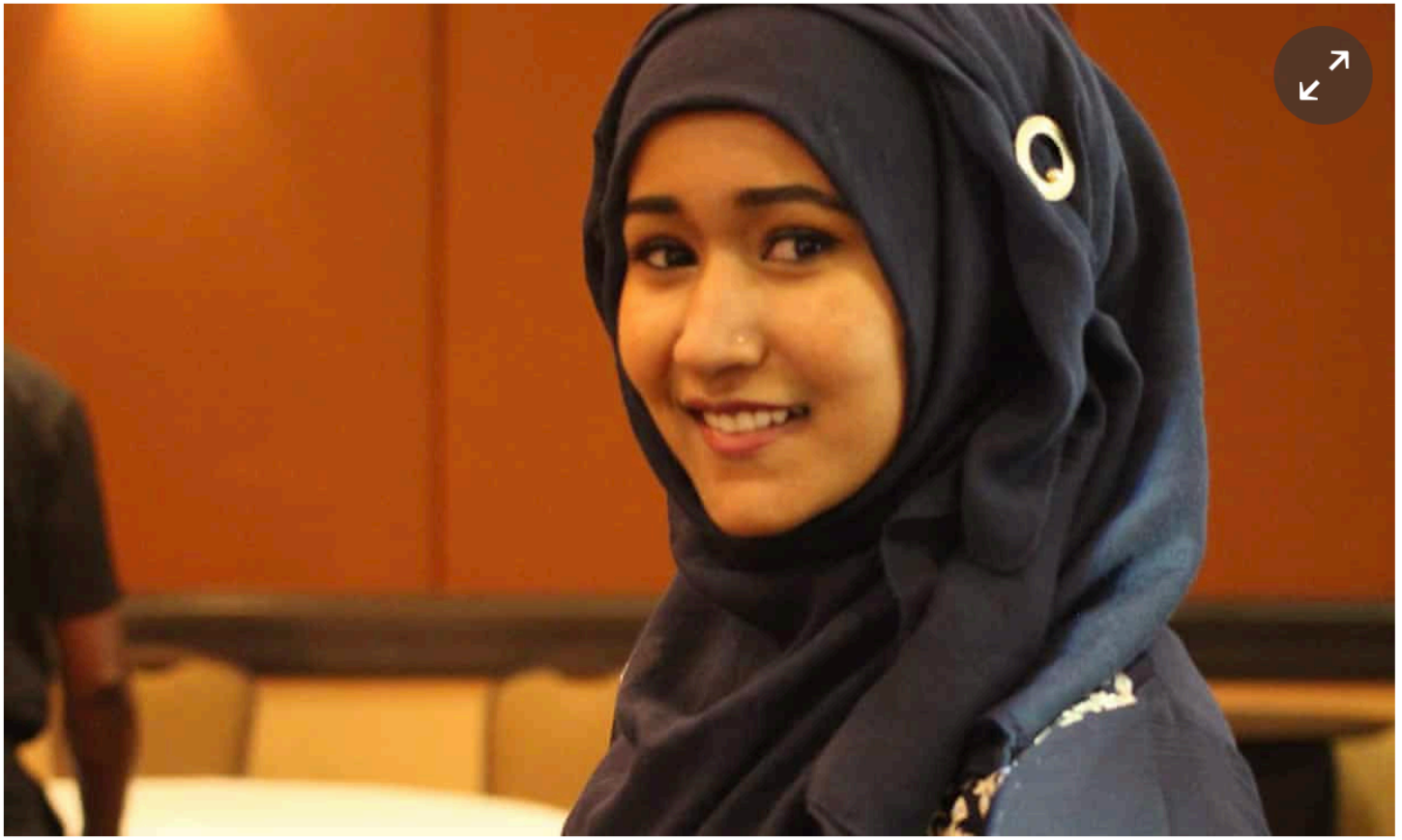

▲ 'I wanted to show how weak the argument is that Muslims don't care about terrorism' ... Heraa Hashmi. Photograph: Courtesy Heraa Hashmi

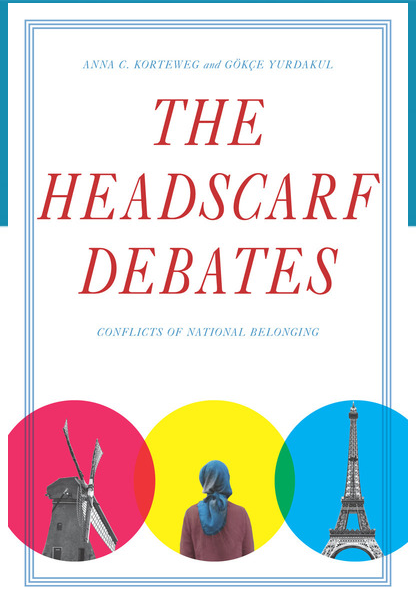
ANNA C. KORTEWEG and GÖKÇE YURDAKUL
THE HEADSCARF DEBATES
CONFLICTS OF NATIONAL BELONGING

FRATERNITE
THE POLITICS OF THE VEIL
JOAN WALLACH SCOTT

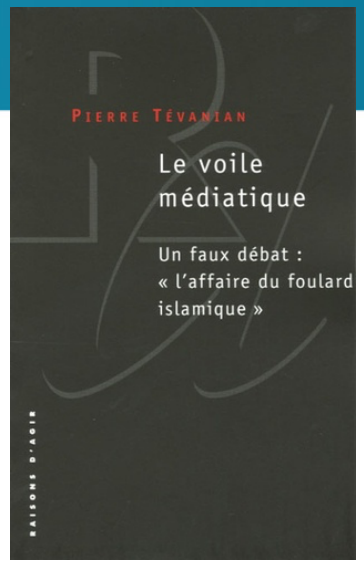
PIERRE TÉVANIAN
Le voile médiatique
Un faux débat : « l'affaire du foulard islamique »
RAISONS D'AGIR

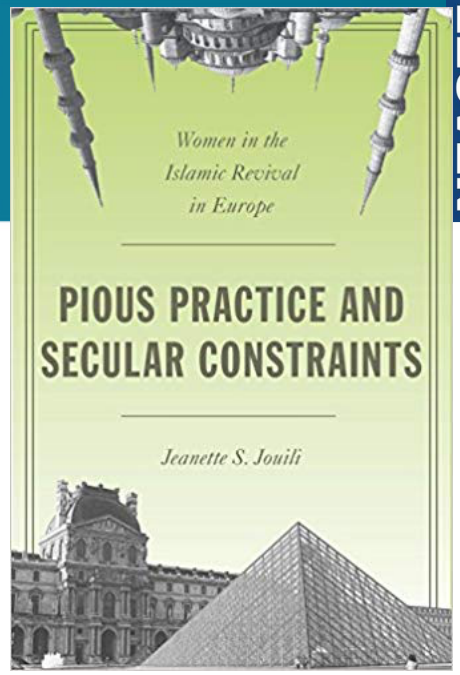
Women in the Islamic Revival in Europe
PIOUS PRACTICE AND SECULAR CONSTRAINTS
Jeanette S. Jouili

Françoise Gaspard
Farhad Khosrokhavar
Le foulard et la République
La Découverte

Dounia Bouzar
Saïda Kada
L' une voilée, l'autre pas
Le témoignage de deux musulmanes françaises
Albin Michel

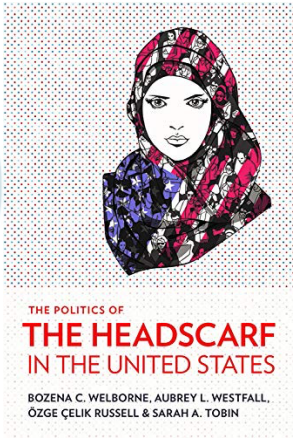
THE POLITICS OF
THE HEADSCARF
IN THE UNITED STATES
BOZENA C. WELBORNE, AUBREY L. WESTFALL, ÖZGE ÇELIK RUSSELL & SARAH A. TOBIN

Ismahane Chouder
Malika Latrèche
Pierre Tevanian
Les filles voilées parlent
La fabrique éditions

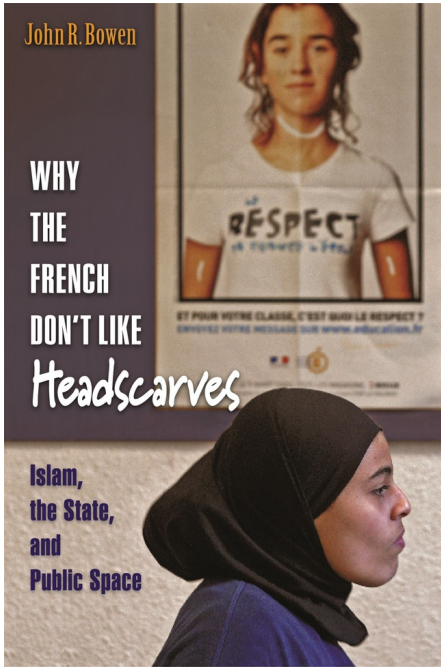
John R. Bowen
WHY THE FRENCH DON'T LIKE Headscarves
Islam, the State, and Public Space
RESPECT

Kernmerken van Oriëntalisme

(2) De relatie tussen het westen en de Oriënt is een machtsrelatie

"The Orient was Orientalized not only because it was discovered to be "Oriental" in all those ways considered commonplace by an average nineteenth-century European, but also because it could be—that is, submitted to being—made Oriental" (5-6)

Discussie

- Is het mogelijk de Islam te kennen buiten het oriëntalistisch kader?
- Kan empirische realiteit van moslims het oriëntalistisch kader beïnvloeden?
- Is Oriëntalisme een machtsrelatie?

Verzet

- Humor – Comedy: Riad Moosa Comedy, Allah Made me funny
- Bewustwording: Riz-test
- Activisme: BOEH
- Kunst: slam poetry, hiphop…
  - Suhaiymah Manzoon Khan
  - Poetic Pilgrimage

Structuur

- Orientalisme
- **Secularisme**
- Islam als een traditie
- Toepassingen
  - Shari'a
  - Agency (handelingsbekwaamheid)

IS HET UW WIL?
OF GODS WIL?
GODS WIL IS MIJN WIL!
BLIJF VAN MIJN
HOOFDSLUIER
AF!
I'M PROUD TO BE
A MUSLIMWOMAN!
www.doleidraad.be

Secularisatie

- Islam vaak in contradictie met secularisme

⇒ Kent geen scheiding tussen kerk en staat

⇒ Religie blijft een belangrijke rol spelen

⇒ Islam in contradictie met secularisering

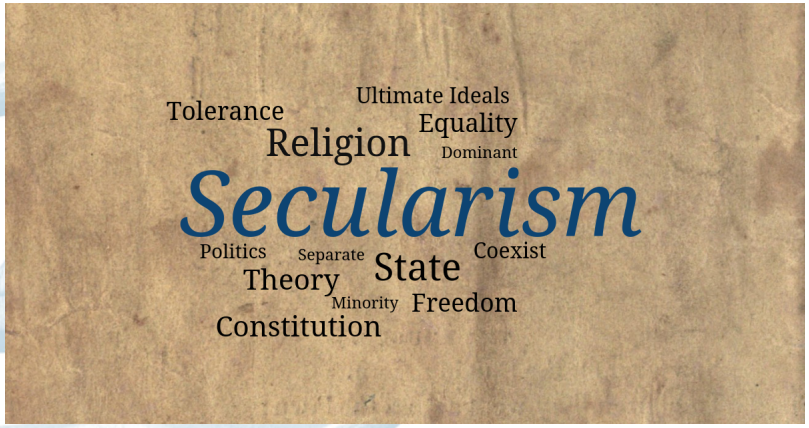

Religieus reveil

- Jaren ’80 en ’90
- Hernieuwde plaats voor de Islam in het alledaags leven

⇒ Centrale rol politieke asielzoekers en vluchtelingen uit het Midden-Oosten en de Arabische Wereld

⇒ Creëren moskeëen en islamitische central

⇒ Interne missionering bij de moslimgemeenschap (da’wa):

- ⇒ Tabligh beweging
- ⇒ Moslimbroeders
- ⇒ Milli Görüs
- ⇒ Adl Wal Ihsane

1989

- Sleuteldatum in de wetenschappelijke literatuur
- Toenemend besef dat moslims ‘minderheden’ zijn (en geen‘gastarbeiders’)
- Twee gebeurtenissen die de vraag naar de ‘integratie’ van moslims oproept

(1)Rushdie-affaire:

  - Islamitisch ‘fundamentalisme’, nieuwe geo-politieke context
  - ‘loyaliteitskwestie’: wat betekent het om ‘Brits’ (of Europees) zijn?

(2) Eerste ‘hoofddoekjeskwestie

  - gaat in tegen de ‘acculturatiethese’
  - gaat in tegen de secularistische teleologie

Literatuur Moslims in Europa

- Nauw gelinkt met de '*moral panic*' (Stanley Cohen) rond de zichtbaarheid van moslims in Europa
- Literatuur gaat zich dan ook vooral tot de volgende vragen verhouden:

  (1) "*Wat is de relatie tussen de zichtbare religieuze identiteit van moslims en hun integratieproces?*"

  (2) "*In welke mate is er sprake van een secularisatieproces?*"

Secularisatie en Islam

- Max Weber → Bryan Turner (1974)

⇒ Secularisatie als een gevolg van het protestantisme

⇒ Islam is niet op dezelfde wijze gestructureerd (sterk centralisme en politieke structuur)

→ Kritiek op oriëntalistische kijk op de Islam

Franstalig debat

- Dassetto, Charnay, Harmes…
  - Islam heeft specifieke concepten nodig, kan niet zomaar begrepen worden doorheen het secularisatiekader
- Leila Babès (1998)
  - ‘De islam’ bestaat niet, maar past zich voortdurend aan aan de context

Vaststelling

- Vraag naar de secularisatie van de islam veronderstelt een welbepaald religiebegrip

⇒ Hoe definiëer je religie? Zal bepalen hoe je secularisatie zal bekijken (Lauwers 1974)

⇒ Religie blijft een grote rol spelen op wereldniveau!

⇒ Desecularisering van de wereld (Berger)

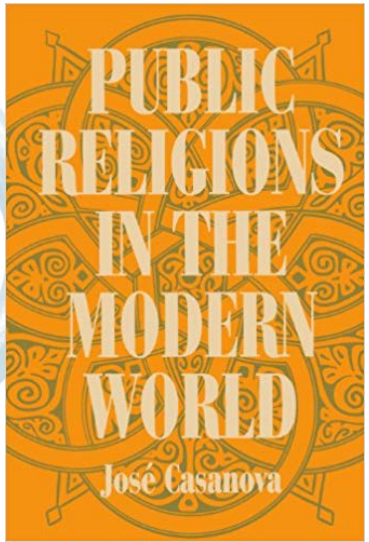

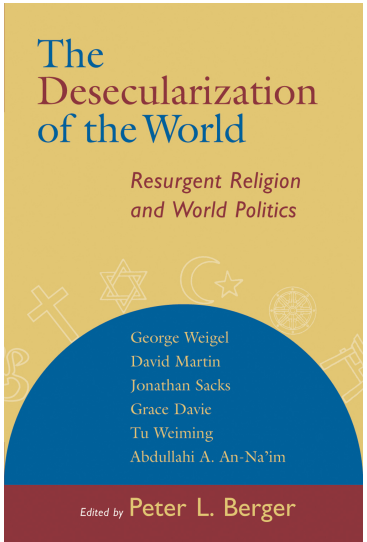

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN

T. Asad (1983)

- Asad, Talal (1983) “The construction of Religion as an Anthropological category” in Lambek, M. (ed.) *Reader in the Anthropology of Religion*, Blackwell, pp. 114-130
- Kritiek op het idee dat religie een ‘aparte’ symbolische domein is

“My argument is that there cannot be a universal definition of religion, not only because its constituent elements and relationships are historically specific, but because that definition is itself the historical product of discursive processes” (116)

Beschouwing

- Debat over Islam en secularisatie is geen nieuw debat
- Om deze discussie op een juiste wijze te voeren is het nodig

⇒ Stil te staan bij het begrip secularisatie, en ook de kritieken hierop

⇒ Stil te staan bij de manier waarop secularisatie een specifieke kijk op religie veronderstelt

Structuur

- Orientalisme
- Secularisme
- **Islam als een traditie**
- Toepassingen
  - Shari'a
  - Agency (handelingsbekwaamheid)

Inleiding

- Islam bestuderen: valkuilen

⇒ Orientalisme

⇒ Secularisme (⇔ Islam)

→ Risico van essentialisering

→ Hoe islam dan wél begrijpen en bestuderen?

Cf. Talal Asad & islam als een discursieve traditie

Talal Asad (1932)

- Zoon van Mohammed Asad
- In Pakistan opgegroeid
- Studeerde in Edinburgh
- Phd in Oxford (Kababish au Soudan)
- Hull University, John Hopkins & CUNY
  - Genealogies of Religion (1995)
  - Formations of the Secular (2003)
  - On Suicide Bombing (2007)

Asad (1986)

- Hoe kunnen we de Islam bestuderen

⇒ Contra idee ‘er is geen islam’ (Zubaida 1996, El-Zein 1978)

⇒ Contra idee dat alles wat moslims doen ook islam is (Gilesan)

⇒ Contra idee dat islam een ‘ding’ is (Gellner)

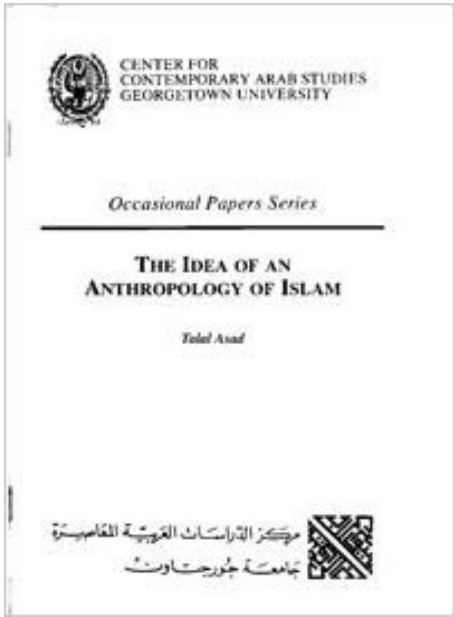

“If one wants to write an anthropology of Islam one should begin, as Muslims do, from the concept of a discursive tradition that includes and relates itself to the founding texts of the Qur'an and the Hadith. Islam is neither a distinctive social structure nor a heterogeneous collection of beliefs, artifacts, customs, and morals. It is a tradition”

(Asad 2009 [1986]: 20)

Islam als een traditie

"A tradition consists essentially of discourses that seek to instruct practitioners regarding the correct form and purpose of a given practice that, precisely because it is established, has a history. These discourses relate conceptually to a ***past*** (when the practice was instituted, and from which the knowledge of its point and proper performance has been transmitted) and a ***future*** (how the point of that practice can best be secured in the short or long term, or why it should be modified or abandoned), through a ***present*** (how it is linked to other practices, institutions, and social conditions). An Islamic discursive tradition is simply a tradition of Muslim discourse that addresses itself to conceptions of the Islamic past and future, with reference to a particular Islamic practice in the present" (Asad 1986: 20)

Islam als een traditie

- Temporaliteit (tijd)
- Praktische dimensie: geen kennis voor de kennis
- Niet alles wat moslims doen is Islam

⇒ Focus op sociaal aanvaarde praktijken

⇒ Relatie die de moslim onderhoudt met de traditie

"For the anthropologist of Islam the proper theoretical beginning is therefore an instituted practice (set in particular context and having a particular history) into which Muslims are inducted as Muslims" (21)

Islam als een traditie

- Dynamische visie op de traditie

  Vb. Wat is een moslim?
- Orthodoxie: machtsrelaties – gezaghebbende interpretaties en lezingen

"….orthodoxy is not a mere body of opinion but a distinctive relationship – a relationship of power to truth. Wherever Muslims have the power to regulate, uphold, require, or adjust correct practices, and to condemn, exclude, undermine, or replace incorrect ones, there is the domain of orthodoxy" (22)

Hoofddoekendebat

- Klassieke (orthodoxe) visie:

⇒ Hoofddoek = ijma' (consensus)

⇒ Steeds meer debatten daarover, vooral in Europa

- Khalid Abou El Fadl over de [hoofddoek]

02. January 2016

FATWA: On Hijab (The Hair-covering of Women) UPDATED

FATWA ON PERMISSIBILITY OF NOT WEARING HIJAB, ISSUED 12.31.2016

In the name of God, the Most Gracious and Most Merciful

Al-salāmu ʿalaykum. Recently, I have received numerous inquiries from Muslim women regarding the wearing of the headscarf, commonly known as the hijab. Feeling the rise of hostility and animosity towards Muslims in the West, a number of women have inquired whether NOT covering their hair is permissible in Shariʿah. A number of these women expressed concern about their own personal safety and/or expressed the desire to relieve public anxiety about the foreignness or alienness of Muslims. Moreover, these queries typically explain that the wearing of a headscarf has become a contributing factor to some form of crisis, spiritual or other. In the past, I have responded to such queries individually as they arise. In addition, more than six months ago I did issue a fatwa regarding the wearing of the hijab (see below). However, after the election of Donald Trump and the clear rise of Islamophobic hostility to Muslims, I have decided to address this matter publicly and more extensively, praying to God for guidance and to forgive my errors in all cases.

Beschouwing

- Islam als een dynamische traditie
- Focus op hoe de praxis zich daartoe verhoudt
- Debatten onder moslims zijn permanent en niet ‘nieuw’

⇒ Wel nieuwe vragen en contexten, maar sluiten vaak aan bij discussies die reeds plaats vonden

Structuur

- Orientalisme
- Secularisme
- Islam als een traditie
- **Toepassingen**
  - **Shari'a**
  - Agency (handelingsbekwaamheid)

Sharia

- Vaak gelinkt met geweld
- Beschouwd als een aanhangsel van de staat
- Voorwerp van angst en paranoia

Machteld Zee

- Doctoraat over de shari'a in de UK (2015)
- Beschouwt de shari'a als vrouwonvriendelijk

Sharia4Belgium | Muslims ... | Sharia councils in Britain 'l...

www.dailymail.co.uk/news/article-3348606/Sharia-councils-Britain-lock-women-marital-captivity-not-officially-report-domestic-violence-says-academic.html

Most Visited | Getting Started

It's Okay to Laugh at Your "MStakes" — Living Like You by Novartis

Strangest Animal Hybrids You Won't Believe Really Exist! — Daily Doap

10 Stars Who Have A PhD — News For Ants

15 Most Beautiful Women In The World — Crazy Freelancer

79-Year-Old Champion Bodybuilder Sets W... — Hooplaha

Top 9 Healthiest Foods — HealthMindBodies

Sharia courts in Britain 'lock women into marital captivity and do not officially report domestic violence' says academic

- Report says Sharia councils are treating women as second-class citizens
- Dutch PhD Candidate Machteld Zee observed 15 hours of hearings in London and Birmingham
- Sharia councils operate under the 1996 Arbitration Act and are meant to mediate disputes

By IAN DRURY FOR THE DAILY MAIL

PUBLISHED: 22:28 GMT, 6 December 2015 | UPDATED: 17:50 GMT, 7 December 2015

Share 9.6k shares 760 View comments

Sharia courts operating in the UK are treating women as second-class citizens, a damning report has revealed.

The secretive Islamic tribunals, working mainly from mosques, settle financial and family disputes according to religious principles.

But the parallel justice system runs against the law of the land and is condemning British Muslim women to 'marital captivity' while failing to protect them from domestic violence, an independent study found.

In one controversial case, a sharia court refused to intervene even though a woman said her husband was denying her a divorce unless she gave him £10,000.

In another instance, a woman who claimed to be married to an abusive husband was told by a laughing judge: 'Why did you marry such a person?'

Under Islamic law, men only need to say 'I divorce you' three times to separate from their wives while women need the sanction of clerics.

According to the report, a judge at an East London court told a couple who had already

Site Web Enter your search Search

grammarly

"Grammarly helped me keep my 4.0 GPA. I used it on every term paper I had to write!"

Carol

Try Grammarly

Like Daily Mail | Follow @dailymailuk | Follow Daily Mail | +1 Daily Mail

DON'T MISS

The tradition of sharia & *ifta*

- Dood van de profeet (632)
- Leiderschap over de moslimgemeesnchap
- Bronnen van de Islam
  - Qu'ran (Caliph Uthman: 644-655)
  - *Hadith* – systematisering vanaf 8-9th Eeuw (*isnad*)
  - *Rechtsleer (fiqh)*

Isnad

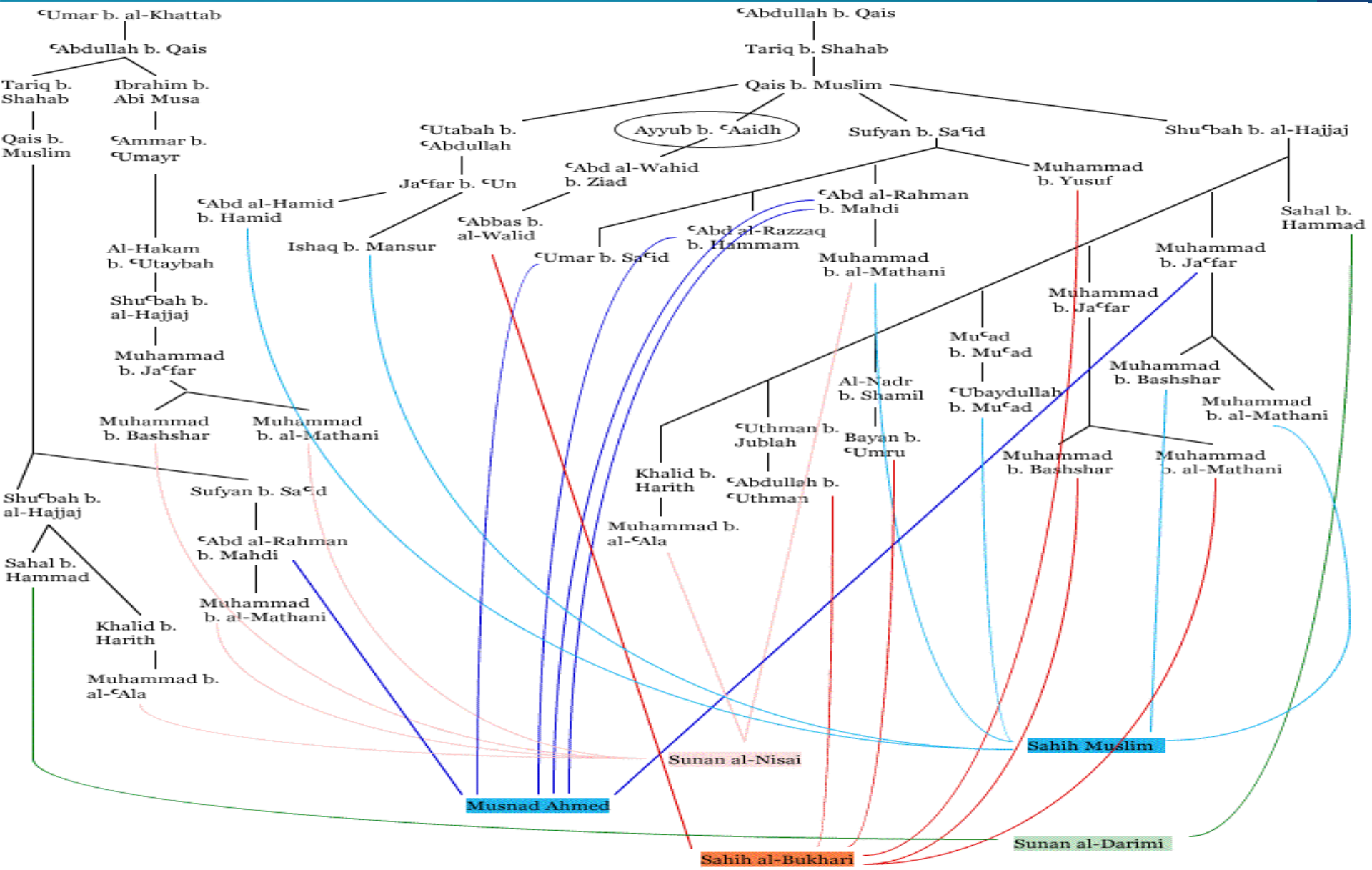
ʿUmar b. al-Khattab
ʿAbdullah b. Qais
Tariq b. Shahab
Ibrahim b. Abi Musa
Qais b. Muslim
ʿAmmar b. ʿUmayr
Al-Hakam b. ʿUtaybah
Shuʿbah b. al-Hajjaj
Muhammad b. Jaʿfar
Muhammad b. Bashshar
Muhammad b. al-Mathani
Shuʿbah b. al-Hajjaj
Sahal b. Hammad
Khalid b. Harith
Muhammad b. al-ʿAla
Sufyan b. Saʿid
ʿAbd al-Rahman b. Mahdi
Muhammad b. al-Mathani
ʿAbdullah b. Qais
Tariq b. Shahab
Qais b. Muslim
ʿUtabah b. ʿAbdullah
Ayyub b. ʿAaidh
ʿAbd al-Wahid b. Ziad
Jaʿfar b. ʿUn
ʿAbd al-Hamid b. Hamid
Ishaq b. Mansur
ʿAbbas b. al-Walid
Sufyan b. Saʿid
Shuʿbah b. al-Hajjaj
Muhammad b. Yusuf
ʿAbd al-Rahman b. Mahdi
ʿAbd al-Razzaq b. Hammam
ʿUmar b. Saʿid
Muhammad b. al-Mathani
Sahal b. Hammad
Muhammad b. Jaʿfar
Muhammad b. Jaʿfar
Muʿad b. Muʿad
Muhammad b. Bashshar
Muhammad b. al-Mathani
Al-Nadr b. Shamil
ʿUbaydullah b. Muʿad
ʿUthman b. Jublah
Bayan b. ʿUmru
Khalid b. Harith
ʿAbdullah b. ʿUthman
Muhammad b. al-ʿAla
Muhammad b. Bashshar
Muhammad b. al-Mathani
Sahih Muslim
Sunan al-Nisai
Musnad Ahmed
Sunan al-Darimi
Sahih al-Bukhari

Isnad

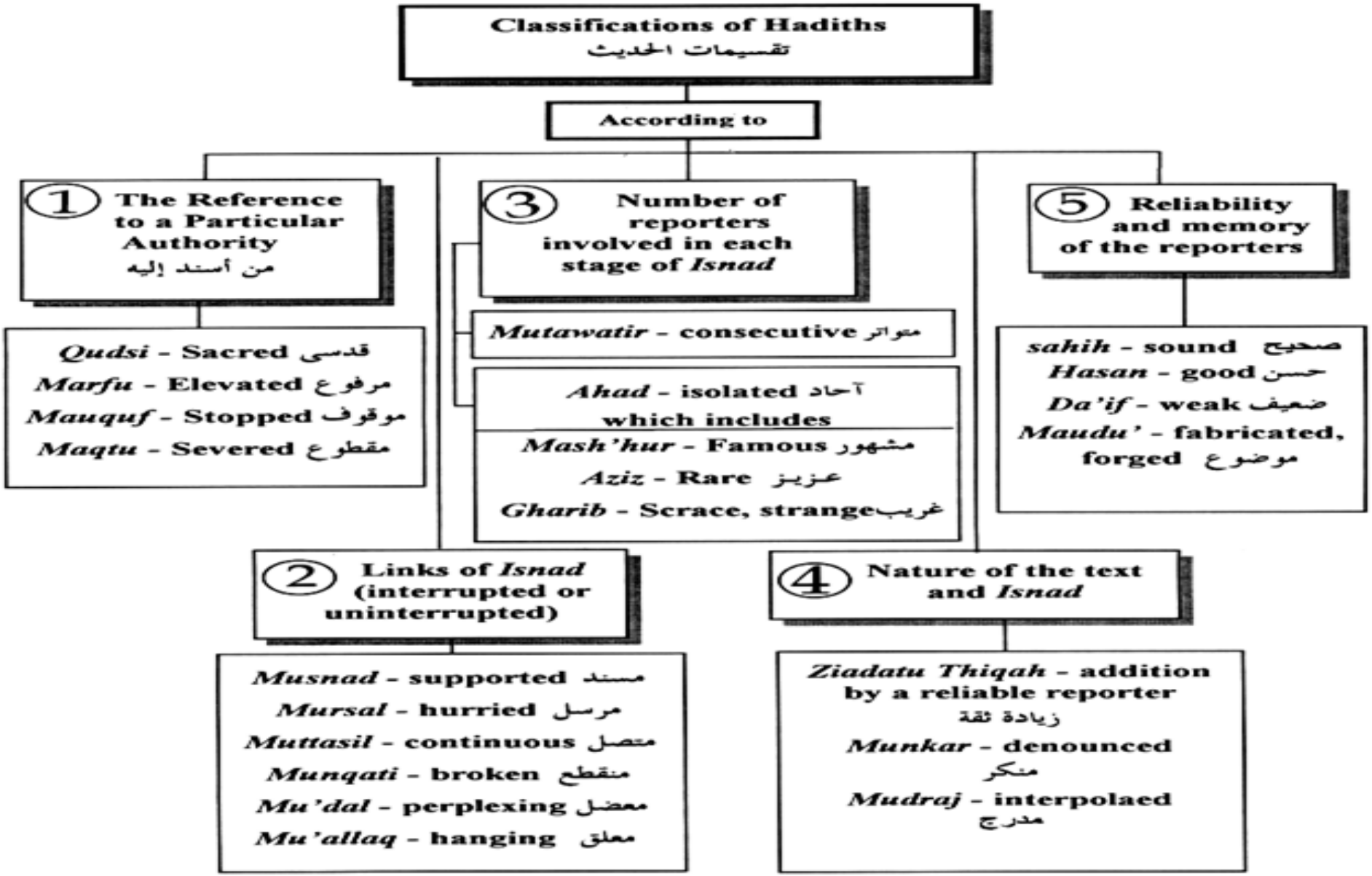
Classifications of Hadiths
تقسيمات الحديث
According to
1 The Reference to a Particular Authority
من أسند إليه
Qudsi - Sacred قدسي
Marfu - Elevated مرفوع
Mauquf - Stopped موقوف
Maqtu - Severed مقطوع
3 Number of reporters involved in each stage of Isnad
Mutawatir - consecutive متواتر
Ahad - isolated آحاد
which includes
Mash'hur - Famous مشهور
Aziz - Rare عزيز
Gharib - Scrace, strangeغريب
5 Reliability and memory of the reporters
sahih - sound صحيح
Hasan - good حسن
Da'if - weak ضعيف
Maudu' - fabricated, forged موضوع
2 Links of Isnad (interrupted or uninterrupted)
Musnad - supported مسند
Mursal - hurried مرسل
Muttasil - continuous متصل
Munqati - broken منقطع
Mu'dal - perplexing معضل
Mu'allaq - hanging معلق
4 Nature of the text and Isnad
Ziadatu Thiqah - addition by a reliable reporter
زيادة ثقة
Munkar - denounced
منكر
Mudraj - interpolaed
مدرج

Fiqh (sharia)

- Sharia: verzameling van adviesen van religieuze geleerden over het ‘correct’ gedrag
- Vanaf de 8e eeuw (traditionalisten vs. rationalisten)
- Principes van de beraadslaging: *usul-al-fiqh*
  - Primaire bronnen (Quran & Sunnah)
  - Rendering bij analogie (*qiyyas*)
  - Meerderheid *(Ijmaa’)*
  - *Ijtihaad (vernieuwing)*

Rechtsscholen (soennisme)

- Scholen of *madahib* binnen de Soennitische islam rond de 8e en 9e eeuw

⇒ Maliki school

⇒ Shafi'i School

⇒ Hanbali School

⇒ Hanafi School

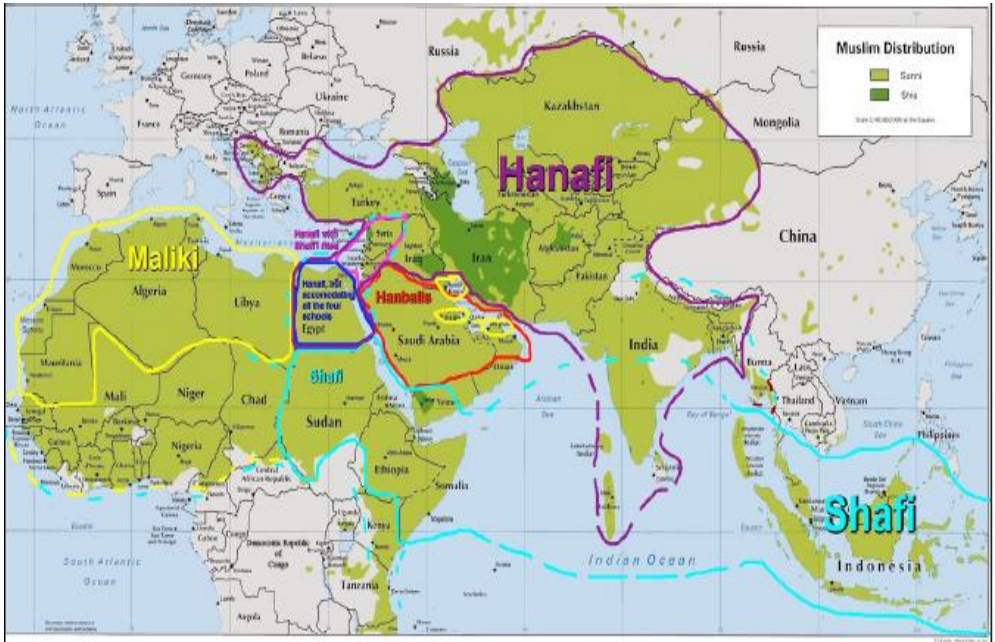

Verspreiding

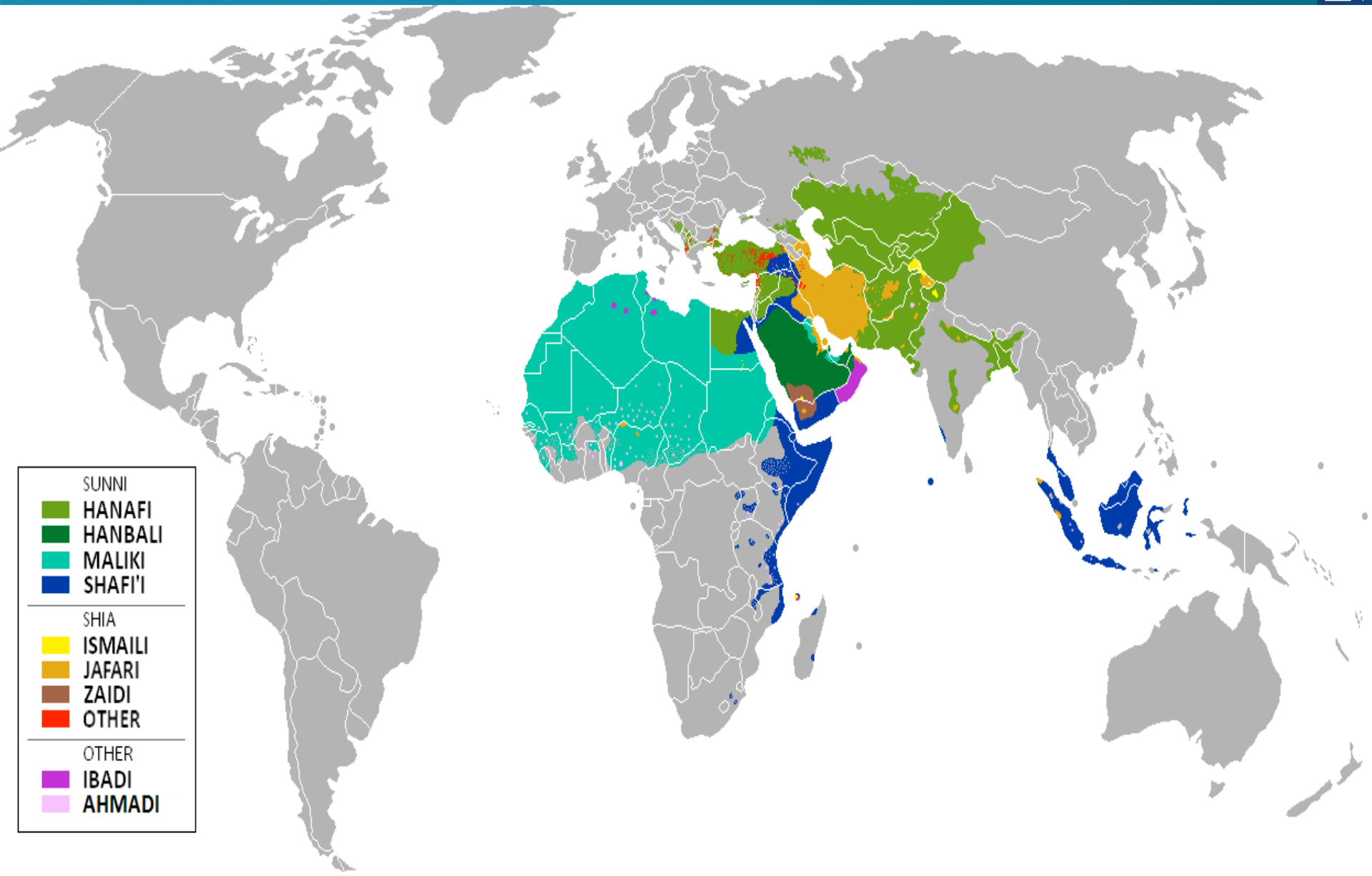

Sociale geschiedenis van de shari'a

- Onderbouw van de Islamitische rijken
- Gedecentraliseerd (geen centrale wet!)

⇒ *Fuqaha* (imam) spelen een centrale rol – losse relatie met gezagsvoerders, en veelvuldige standputnen

⇒ Schrijven zich in in een welbepaalde madhab en volgen het advies van de '*ulema*

⇒ Geen uniforme jurisprudentie of advies

⇔ Modernisering: uniformisering (vb. Mudawana marokko in 1957)

Relevantie

- Sharia bestaat als ‘wet’ (in de statelijke betekenis) en als ‘ethisch kader’

⇒ Sharia als ‘wet’: verstating en codificering van de shari’a

⇒ Sharia als ‘ethisch kader’: bestaat parallel hieraan (rechtspluralisme)

  ⇒ Mensen gaan advies vragen aan een imam, gaan op zoek naar informatie en kennis (internet, cursussen etc)

Geld lenen om een huis te kopen?

- Riba is verboden binnen de islam (interest)
- Dillema voor vele (vrome) moslims

⇒ Zoektocht naar antwoorden op dit moreel dilemma

Vb. European Council for Fatwa Research (1997)

Vb. IslamQA

⇒ Verschillende antwoorden omwille van verschillende oriëntatie van de geleerde

⇒ Mensen kiezen in functie van hun geweten en oriëntatie

Structuur

- Orientalisme
- Secularisme
- Islam als een traditie
- **Toepassingen**
  - Shari'a
  - **Agency** (handelingsbekwaamheid)

Antropologisch perspectief

- Focus op het soort van geloofsbelevenissen en praktijken die moslims ontwikkelen
- Kan in sommige gevallen (religieuze orthodoxie) een spanningsveld creëren met de geldende liberaal-seculiere visies op politiek, handelingsbekwaamheid, vrijheid, seksualiteit etc…

⇒ Islam als 'onderwerping' (overgave) vs. focus op handelingsbekwaamheid via autonoom handelen

⇒ Hoe verhoudt dat zich tot de (strikte) religieuze praktijk?

⇒ Bidden, vasten, kledij, gedrag etc.

Handelingsbekwaamheid

- Capaciteit om te handelen
- Binnen de liberale traditie

  $\Rightarrow$ door zich af te zetten van externe normen
- Wat met naratieven of discours die de notie van onderwerping beklemtonen?

Zeina

“Mensen vinden mij een beetje abnormaal. Ze noemen mij ook zo. Mijn dichte vrienden vertellen mij dat ik niet normaal ben, dat ik niet beantwoord aan de normaliteitscriteria (lacht). Omdat ik zeer onafhankelijk ben. Echt waar: ik ben erg onafhankelijk. Bovendien, toen ik scheidde, ik nam de beslissing om te scheiden, om mijn echtgenoot te verlaten. Omdat mijn relatie met hem – ook al was het goed, ik kan niets slechts over hem zeggen, zelfs al was het goed, het was frustrerend. Want het raakte mijn geloof. En aangezien het mijn geloof raakte (…) verkoos ik mijn geloof boven mijn echtgenoot. Dus ben ik weggegaan. Echt waar. Want voor mij, er is niets belangrijkers dan mijn geloof. En mensen die mij kennen, die weten wie ik ben. Ik ben erg onafhankelijk, en mijn geloof is het belangrijkste voor mij.. (…) Dat betekent dan ook dat indien in een groep zijn of met iemand zijn betekent dat ik op termijn mijn spiritualiteit moet opofferen, dan vertrek ik liever. Zonder enige blik. Zonder spijt. Zonder triestigheid”

S. Mahmood

- “Feminist theory, embodiment and docile agent” (2001)
- “Ethical formation and politics of individual autonomy in contemporary Egypt” (2003)
- *Politics of Piety* (2005)

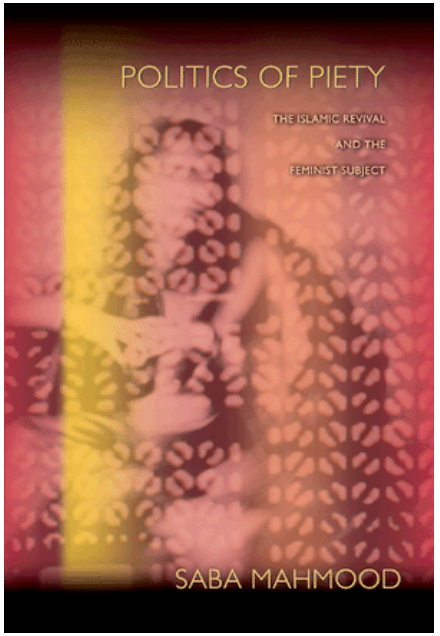

S. Mahmood

- Kritiek op feministische literatuur die religieuze onderwerping discours als een “vals bewustzijn” bestempelt

⇒ Eerder de verschillende wijzen begrijpen waarop individuen zichzelf vormgeven

⇒ Hoe komt het individu tot zichzelf? En in welke mate is het zichzelf onderwerpen aan een externe norm daar een essentieel onderdeel van?

S. Mahmood

- Verschil tussen orthodoxe discours en liberale discours is dat notie van onderwerping expliciet aanwezig is

⇒ Handelen in functie van God's wil

⇒ Handelen in functie van "eigen bewustzijn" (eigen bewustzijn = sociaal gemedieerd)

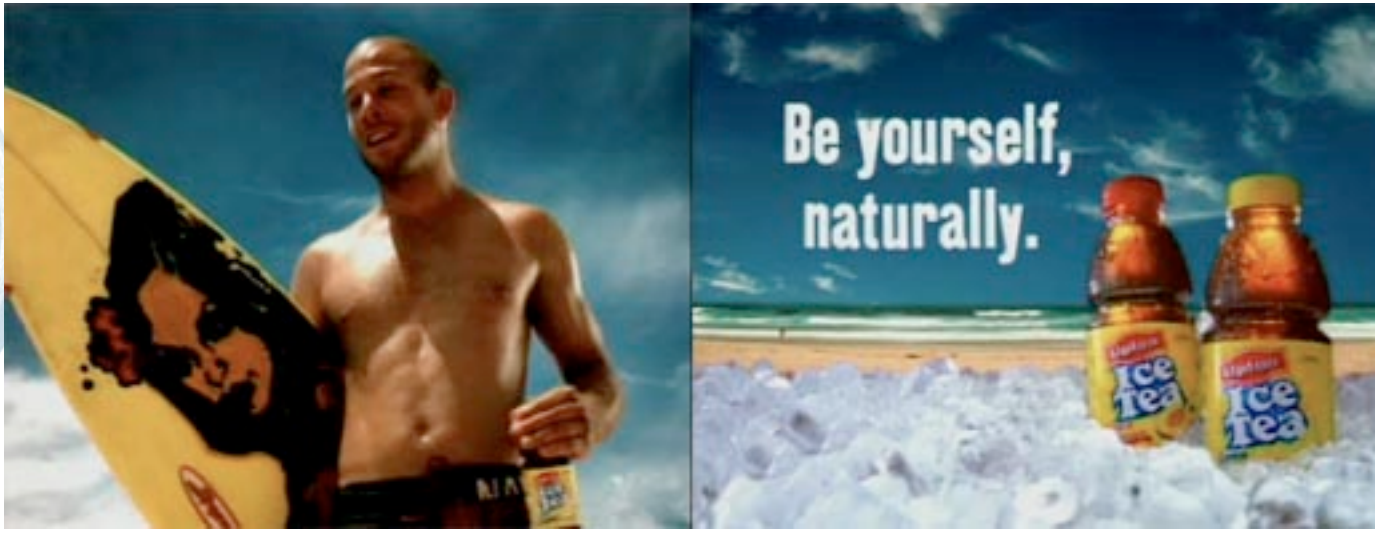

S. Mahmood

- Individu handelt ***altijd*** in relatie tot een sociale norm
- In het geval van orthodoxe moslims wordt die externe norm expliciet gesteld: moslim zijn betekent zich ‘overgeven’ aan religieuze voorschriften

⇒ Trouw zijn aan zichzelf = trouw zijn aan God

⇒ Andere kijk op autonomie en vrijheid

Enkele cases

- **Centraliteit van de praxis voor het “zelf”**
- Autonomie doorheen onderwerping

Meryem

“Het zit in de manier waarop ik mij gedraag, in wie ik ben. Zelfs in de manier waarop ik onderhandel. Wanneer je voor een contract onderhandelt, bijvoorbeeld, of je onderhandelt over een bepaald project… Islam maakt daar deel van uit. Het maakt deel uit van de samenleving. [Moslim zijn] betekent praktizeren. Voor mij, een niet-praktizerende moslim, dat bestaat gewoonweg niet. Je bent moslim of je bent het niet. Ok, je kan misschien bepaalde moelijkheden ervaren in het praktizeren, maar vertel mij niet dat je een niet-praktizerende moslim bent. (…) want er zijn mensen die zichzelf niet-praktizerende moslims noemen. Dat is gewoonweg onmogelijk”

Amina

“Nadia: Hoe probeer je je religie te beleven? Wat behelst dat?

Amina: Hoe het mijn leven omvat? Wel, kijk. Ik denk dat ik pas de moslim zal zijn geworden die ik wil zijn zodra ik het op een intuitieve, instinctieve manier kan beleven. Ik wil zeggen, er is een stadium dat ik ooit hoop te bereiken, *inshallah*. Dit wil zeggen, mij – hoe kan ik het zeggen – mij op een Islamitische wijze gedragen, maar op een instinctieve basis. Op een manier die vanzelfsprekend is voor mij. Ik bedoel… Hoe beleef ik Islam? Wel, er is geen moment waarop ik het niet beleef, want het heeft betrekking op alle aspecten van mijn leven. Er is geen moment waarop ik mezelf niet als moslim beschouw, of mezelf niet vertel dat ik moslim ben. Het omvat heel mijn dag, heel m’n nacht, weet je..”.

Vaststelling

- Centraliteit van “ritueel” en “praxis”
- Niet beperkt tot rituele momenten, maar centraal instrument in de wilsbeschikking en hervorming van het zelf
- Moslim zijn = als moslim handelen

Dominante seculiere samenleving:

// Student zijn = studeren, tewerkgesteld zijn = werken, burger zijn = zich houden aan de wetten….

⇔ religie = gevoel en intuitie, niet langer praxis

Enkele cases

- Centraliteit van de praxis voor het “zelf”
- **Autonomie doorheen onderwerping**

  ⇒ Onderwerping als passief?

Asma

“Ik geloof niet dat mannen zaken doen omdat hun vrouwen dat niet willen. Ik geloof eerder dat het is omdat God het afkeurt. Ik denk dat het is omdat God het afkeurt. En de angst voor bestraffing, ja (..) om die link met God te verliezen. Ik weet dat hij even bezeten is door zijn geloof als ik, waardoor ik kan zeggen: “het is tussen hem en God, en niet tussen hem en mij”.

Zeina

“Mensen vinden mij een beetje abnormaal. Ze noemen mij ook zo. Mijn dichte vrienden vertellen mij dat ik niet normaal ben, dat ik niet beantwoord aan de normaliteitscriteria (lacht). Omdat ik zeer onafhankelijk ben. Echt waar: ik ben erg onafhankelijk. Bovendien, toen ik scheidde, ik nam de beslissing om te scheiden, om mijn echtgenoot te verlaten. Omdat mijn relatie met hem – ook al was het goed, ik kan niets slechts over hem zeggen, zelfs al was het goed, het was frustrerend. Want het raakte mijn geloof. En aangezien het mijn geloof raakte (…) verkoos ik mijn geloof boven mijn echtgenoot. Dus ben ik weggegaan. Echt waar. Want voor mij, er is niets belangrijkers dan mijn geloof. En mensen die mij kennen, die weten wie ik ben. Ik ben erg onafhankelijk, en mijn geloof is het belangrijkste voor mij.. (…) Dat betekent dan ook dat indien in een groep zijn of met iemand zijn betekent dat ik op termijn mijn spiritualiteit moet opofferen, dan vertrek ik liever. Zonder enige blik. Zonder spijt. Zonder triestigheid”

Vaststelling

- Zichzelf maken/hervormen doorheen de praxis
- Verticale relatie tussen “zelf” en “god” centraal (god verschijnt als co-Agent in het alledaags handelen)
- Nieuwe notie van autonomie: in functie van de band met God

⇒ Losmaken van banden/structuren die deze in de weg staan

⇒ Streven naar een evenwichtssituatie waarin deze band met God centraal kan worden geplaatst (doorheen de praxis)

Relevantie en Conclusie

- Wat schuilt er achter het religieus reveil?
- In welke mate wijst dat laatste op andere noties van vrijheid, ontplooiing, autonomie die niet volgens een liberale traditie vorm krijgen

$\Rightarrow$ Liberale traditie: dicht blijven bij wat je voelt

$\Rightarrow$ Niet-liberale religieuze traditie: tot uzelf komen via God

Relevantie en Conclusie

- Dat laatste als kader en als instrument nemen om mee te nemen

⇒ Andere concepten: geduld (sabr), beloning in het hiernamaals, plicht als moslim

⇒ Eerder dan als hinderpalen beschouwen voor individuele zelfontplooiing, deze als vertrekpunt nemen om mee te werken

Structuur

- Orientalisme
- Secularisme
- Islam als een traditie
- Toepassingen
  - Shari'a
  - Agency (handelingsbekwaamheid)

Bedankt!

Nadia.Fadil@soc.kuleuven.be